E-Para Şirketine KPS Ücreti

MAHKEME	KARAR TARİHİ	SONUÇ
Danıştay 10. Daire	28.05.2025	Ret

ESAS NO	KARAR NO	İLGİLİ HÜKÜMLER
2021/6131	2025/2773	5490 s. K. m.45, m.65, 6493 s. K., KPS Katılma Payı Tebliği m.4, m.6

ÖZET

Elektronik para şirketi, adres sorgularında katılma payının her çıktı verisi başına alınmasını öngören Tebliğ hükümlerinin iptalini istedi. Danıştay, 5490 sayılı Kanun'un dönen kayıt başına ücrete izin verdiğini ve şirketin taahhütnameyle bu esası kabul ettiğini belirterek davayı reddetti.

Bu kararın özeti ve değerlendirmesi
savun.av.tr/e-para-sirketi-kps-katilma-payi-cikti-verisi-danistay-2025-2773/ →

Karar metni

Adalet Bakanlığı Bedesten sisteminde yayımlandığı hâliyle aktarılmıştır. Heyet, raportör ve vekil adları derlemeye alınmamıştır.

Danıştay 10. Daire Başkanlığı 2021/6131 E. , 2025/2773 K.

"İçtihat Metni"

T.C.

D A N I Ş T A Y

ONUNCU DAİRE

Esas No : 2021/6131

Karar No : 2025/2773

DAVACI : ... Hizmetleri A.Ş.

VEKİLİ : Av. ...

DAVALILAR : 1-... Bakanlığı / ...

VEKİLİ : Av. ...

2- ... Bakanlığı / ...

VEKİLİ : Hukuk Müşaviri ...

DAVANIN KONUSU:

Davacı şirket tarafından, 27/06/2020 tarih ve 31168 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Kimlik Paylaşımı Sistemi Üzerinden Alınan Bilgiler Karşılığında Katılma Payı Ödenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ'in;

1) 4. maddesinin 1. fıkrasının (a) bendinde yer alan "a)Çıktı verisi: Servis ile yapılan sorgulama sonucunda elde edilen ve anlamlı bir veri bütününden oluşan her bir bileşeni" şeklindeki tanımın ve

2) 6. maddesinin 2. fıkrasının (c) bendinde yer alan "sonrası çıktı olarak paylaşılan her bir çıktı verisi" ibaresinin iptali istenilmektedir.

DAVACININ İDDİALARI :Davacı tarafından, davalı idarelerden İçişleri Bakanlığı ile imzaladığı sözleşme uyarınca ulusal adres veri tabanından sorgulama yaptığı, 01/01/2021-31/03/2021 döneminde 122.250.532 sorgu karşılığında 4.034.267,56 TL, 01/04/2021-30/06/2021 döneminde ise 89.771.786 sorgu karşılığında 2.962.468,94 TL katılma payı tahakkuk ettirilerek ödenmesinin davalı İçişleri Bakanlığı tarafından talep edildiği, dava konusu düzenlemenin dayanağı olan Nüfus Hizmetleri Kanunu'nda ve Kimlik Paylaşımı Sistemi Yönetmeliği'nde "çıktı verisi" veya "çıktı verisi üzerinden katılım payı alınması"nın öngörülmediği, dava konusu tebliğ ile kanun koyucunun öngördüğü katılım payı hesaplaması düzenlemesinin dışına çıkılarak kanun koyucunun öngörmediği bir mali yükümlülük yaratıldığı, Kimlik Paylaşımı Sisteminin bir kamu hizmeti olduğu, sadece belirli kuruluşların kimlik paylaşım sisteminden yararlandırılmasına olanak tanınmasının nedeni ve amacının da bu kuruluşların kamu paylaşım sisteminden yararlandırılmasında kamu yararının bulunması olduğu, sistemi kullanmasında kamu yararı olan kuruluşları, kullanmaktan imtina edecek bir bedellendirme veya hesaplamanın elverişlilik, gereklilik ve orantılılık bakımından ölçülülük ilkesine aykırı olduğu ileri sürülmektedir.

DAVALILARIN SAVUNMALARI:

Davalı İçişleri Bakanlığı tarafından; Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü merkezi veri tabanında tutulan verilerin 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu'nun 45. maddesi ve Kimlik Paylaşımı Sistemi Yönetmeliği kapsamında Veri Paylaşımı Taahhütnamesi imzalanarak alıcı kurumlar ile paylaşıldığı, bu kurumların mevzuat gereği Kimlik Paylaşımı Sisteminde yer alan bilgilerin genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri dışındaki kamu kurum ve kuruluşları ve tüzel kişilerle paylaşılması karşılığında sorgu veya dönen kayıt başına Katılma Payı karşılığında faydalandırıldığı, katılım payının Nüfus Hizmetleri Kanunu ve Kimlik Paylaşımı Sistemi Üzerinden Alınan Bilgiler Karşılığında Katılma Payı Ödenmesine İlişkin Usul Ve Esaslar Hakkında Tebliğ'de belirtilen hükümlere göre alındığı, Ulusal Adres Veri Tabanı verilerinin paylaşıldığı servislerin ücretlendirilmesinin ise 5490 sayılı Kanun'un 1. fıkrası ve anılan Tebliğin 6. maddesinin 2. fıkrasının (c) bendi uyarınca, sorgu sonucu paylaşılan her çıktı için katılma payı tahakkuk ettirilerek gerçekleştirildiği, dava konusu düzenlemelerin hukuka uygun olduğu savunulmaktadır.

Davalı Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından; katılma payının tahakkuku ve bildirimine ilişkin iş ve işlemlerin Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğünce yapıldığı, idarelerince herhangi bir

işlem tesis edilmediği, Gelir İdaresi Başkanlığı bilgi işlem sistemi üzerinden yapılan araştırmada, davacı şirket adına vergi dairelerine 6183 sayılı Kanun kapsamında takip için aktarılmış bir katılma payı tutarına rastlanılmadığı, dava konusu Tebliğ'in mevzuata uygun olduğu savunulmaktadır.

DANIŞTAY TETKİK HAKİMİ: ...

DÜŞÜNCESİ : Davanın reddi gerektiği düşünülmektedir.

DANIŞTAY SAVCISI: ...

DÜŞÜNCESİ : Dava, davacı Şirket tarafından, 27/06/2020 tarih ve 31168 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Kimlik Paylaşımı Sistemi Üzerinden Alınan Bilgiler Karşılığında Katılma Payı Ödenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğin 4'üncü maddesinin 1'inci fıkrasının (a) bendinde yer verilen "a)Çıktı verisi: Servis ile yapılan sorgulama sonucunda elde edilen ve anlamlı bir veri bütününden oluşan her bir bileşeni" şeklindeki tanım ile 6'ncı maddesinin 2'nci fıkrasının (c) bendinde yer verilen "sonrası çıktı olarak paylaşılan her bir çıktı verisi" ibaresinin iptali istemiyle açılmıştır.

Kişinin doğumundan ölümüne kadar kişisel ve medenî durumuna, uyrukluğuna ve bunlarda meydana gelebilecek değişikliklere ait doğal ve hukukî olayların belirlenip saptanması, bu amaçla düzenlenmiş kütüklere yazılması, elektronik ortamda ulusal adres veri tabanının oluşturulması, nüfus kayıtları ile adres bilgilerinin ilişkilendirilmesini sağlamak amacıyla yürürlüğe giren 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanununun 45'inci madddesinde, "(1) Bakanlık, merkezî veri tabanında tutulan verileri bu Kanunda belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde kurumlarla; kimlik verilerini, kamu hizmeti sunan tüzel kişilikler, 3/6/2007 tarihli ve 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu çerçevesinde faaliyette bulunan sigorta ve emeklilik şirketleri, 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanunu çerçevesinde faaliyette bulunan bankalar, Risk Merkezi ve 5411 sayılı Kanunun 73 üncü maddesinin son fıkrası uyarınca bilgi paylaşımı amacıyla kurulmuş şirketler, 21/11/2012 tarihli ve 6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanunu kapsamındaki finansal kiralama şirketleri, finansman şirketleri ile tasarruf finansman şirketleri, 6/12/2012 tarihli ve 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu kapsamındaki aracı kurumlar ve portföy yönetim şirketleri, 20/6/2013 tarihli ve 6493 sayılı Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanun kapsamındaki ödeme hizmeti sağlayıcıları; yerleşim yeri ve diğer adres bilgilerini ise Bakanlıkça belirlenen adrese dayalı kamu hizmeti sunan kuruluşlar, 5684 sayılı Kanun çerçevesinde faaliyette bulunan sigorta ve emeklilik şirketleri, 5411 sayılı Kanun çerçevesinde faaliyette bulunan bankalar, Risk Merkezi ve 5411 sayılı Kanunun 73 üncü maddesinin son fıkrası uyarınca bilgi paylaşımı amacıyla kurulmuş şirketler, 6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanunu kapsamındaki finansal kiralama şirketleri, finansman şirketleri ve tasarruf finansman şirketleri, 6362 sayılı Kanun kapsamındaki aracı kurumlar ve portföy yönetim şirketleri, 6493 sayılı Kanun kapsamındaki ödeme hizmeti sağlayıcıları ile paylaşabilir. (2) Veri paylaşımından yararlanacakları belirlemeye, paylaşımın kapsamına ve hangi yöntemle yapılacağına karar vermek üzere Genel Müdürlük bünyesinde Veri Paylaşımı Kurulu oluşturulur. Veri Paylaşımı Kurulunun çalışma usul ve esasları Bakanlıkça çıkarılan yönetmelikle belirlenir. (3) Birinci fıkrada belirtilenler kendi iş ve işlemlerine

esas olmak üzere sadece ilgili kişilerin bilgilerini alabilirler ve aldıkları bilgileri tanımlanmış hizmetlerin yerine getirilmesi dışında başka hiçbir amaçla kullanamaz; ilgilisi veya 44 üncü maddede belirtilenler dışında kimseye veremez. Sistemin bütün aşamalarında görev yapan yetkililer de bu kurallara uymakla yükümlüdür. Bu yükümlülük, kamu görevlilerinin görevlerinden ayrılmalarından sonra da devam eder. (Ek cümle:18/6/2020-7247/8 md.) Birinci fıkrada belirtilenler, Kimlik Paylaşımı Sistemi kullanıcılarının, sistemi bu madde hükümlerine uygun kullanmalarına yönelik gerekli her türlü idari ve teknik tedbirleri almak, takip etmek ve idari ve teknik tedbirlere ilişkin raporları talep edildiğinde Bakanlığa bildirmekle yükümlüdür. Bu fıkra hükümlerine aykırı davrananlar hakkında 24/3/2016 tarihli ve 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu hükümlerine göre işlem yapılır. (4) Birinci fıkrada belirtilenler Kimlik Paylaşımı Sisteminden alabilecekleri verileri çevrimdışı olarak talep edemezler. Ancak kamusal hizmetin planlanması ve yürütülmesinde zorunlu bir ihtiyaç olduğunun tespit edilmesi, kullanım amacı ve yasal dayanağının belirtilmesi hâlinde ihtiyaç ile orantılı olarak veri talepleri asgari düzeyde çevrimdışı karşılanabilir. (5) Genel Müdürlük, kişisel verilerin hukuka aykırı olarak işlenmesini, erişilmesini önlemek ve muhafazasını sağlamak amacıyla uygun güvenlik tedbirlerini alır ve veri talebinde bulunan kurum ve kamu hizmeti sunan tüzel kişilerin de bu tedbirleri almasını takip eder ve denetler. (6) Genel Müdürlükten alınan bilgilerin iş ve işlemlerde kullanılmasının hukukî sonuçları bilgiyi alan kurum ve tüzel kişiliğin sorumluluğundadır. (7) Kimlik Paylaşımı Sistemi üzerinden nüfus kayıt örneği, yerleşim yeri belgesi ve kimlik kartı örneğine erişebilen kurum ve tüzel kişiler bu belgeleri ilgilisinden ve nüfus müdürlüğünden talep etmeksizin Kimlik Paylaşımı Sisteminden temin ederler. (8) Bu Kanun ile kurulan veri tabanlarının istatistik amaçlı kullanımında 10/11/2005 tarihli ve 5429 sayılı Türkiye İstatistik Kanunu hükümleri uygulanır." hükmüne; aynı Kanunun 65'inci maddesinde de, "(1)Kimlik Paylaşımı Sisteminde yer alan bilgilerin genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri ile Cumhurbaşkanlığı ofisleri dışındaki kamu kurum ve kuruluşları ve tüzel kişilerle paylaşılması karşılığında sorgu veya dönen kayıt başına katılma payı alınır. Katılma payının miktarı, Kimlik Paylaşımı Sisteminden sunulan servisin niteliği dikkate alınarak 3 kuruştan az olmamak üzere Bakanlık ve Maliye Bakanlığınca müştereken mekânsal ve metinsel veriler için ayrı ayrı belirlenir. Bu miktarlar her yıl, bir önceki yıla ilişkin olarak 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 298 inci maddesi hükümleri uyarınca tespit ve ilan edilen yeniden değerleme oranında artırılır. Sorgu ve dönen kayıt sayısının belirlenmesinde Bakanlık kayıtları esas alınır. (2) Katılma payları, takvim yılının üçer aylık dönemleri itibarıyla her bir dönemde yapılan sorgulamalar üzerinden hesaplanır. Hesaplanan katılma payları, dönemi takip eden ayın 15 inci günü akşamına kadar sorgulama yapan kurumlara bildirilir ve bildirimin yapıldığı ayın sonuna kadar Bakanlık merkez muhasebe birimine ödenir. (3) Süresinde ödeme yapmayanların sistemle bağlantısı kesilir. Süresinde ödenmeyen katılma payları 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre vergi dairelerince takip ve tahsil edilir. Katılma payları genel bütçeye gelir kaydedilir. (4) Köy ve mahalle muhtarlıkları katılma payından muaftır. 5) Bu maddenin uygulamasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlık ile Maliye Bakanlığınca müştereken belirlenir hükmüne yer verilmiştir.

Yukarıda yer verilen Kanun hükümlerine ve 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesine dayanılarak hazırlanan ve 21.8.2020 gün ve 31220 sayılı Resmi

Gazete ile yürürlüğe konulmasına karar verilen Kimlik Paylaşımı Sistemi Yönetmeliğinin "katılma payı" başlıklı 15'inci maddesinde, Kanunun 65'inci maddesi kapsamında alınacak hizmetlerin katılma payına tabi olduğu, kuralına yer verilmiştir.

Ülkemizde Kimlik Paylaşımı Sistemi Yönetmeliği çerçevesinde, Kimlik Paylaşımı Sisteminden paylaşılan verilerin genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri ile köy ve mahalle muhtarlıkları dışındaki kamu kurum ve kuruluşları ile kamu hizmeti sunan tüzel kişilerle paylaşılması karşılığında katılma payı ödenmesine ilişkin usul ve esaslarının belli bir düzen içinde yürütülmesi amacıyla yasayla verilen yetkiye dayanılarak İçişleri Bakanlığı ile Hazine ve Maliye Bakanlığınca çıkarılan 27.6.2020 gün ve 31168 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kimlik Paylaşımı Sistemi Üzerinden Alınan Bilgiler Karşılığında Katılma Payı Ödenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ; 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununda tanımlanan genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri ile köy ve mahalle muhtarlıkları dışındaki kamu kurum ve kuruluşları ile kamu hizmeti sunan tüzel kişilerin, Kimlik Paylaşımı Sisteminden paylaşılan verilerin, kamu kurum ve kuruluşları ile kamu hizmeti sunan tüzel kişilerle paylaşılması karşılığında katılma payı ödenmesinin sağlanması ile bu hizmetlerin sağlıklı ve kesintisiz bir şekilde gerçekleştirilmesine ilişkin kurallar getirilmiştir.

Yasaların uygulanmasını göstermek üzere çıkartılan tebliğ, tüzük ve yönetmeliklerin dayandıkları yasalara aykırı düzenlemeler taşıyamayacakları idare hukukunun bilinen ilkelerindendir.

Kimlik Paylaşımı Sistemi Üzerinden Alınan Bilgiler Karşılığında Katılma Payı Ödenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğin iptali istenilen maddeleri bu kurallar çerçevesinde değerlendirildiğinde; Kimlik Paylaşımı Sisteminden paylaşılan verilerin paylaşılması karşılığında katılma payı ödenmesine ilişkin usul ve esasların belirlendiği, "çıktı verisi" tanımlamasının 5490 sayılı Kanunun 65'inci maddesinin 1'inci fıkrasında yer verilen " dönen kayıt" ibaresine uygun olduğu, kimlik paylaşımı sistemi hizmetinden yararlanılması karşılığında alınması gereken katılma payının nasıl veya ne şekilde hesaplanması gerektiğini belirten, bu konuda lüzumsuz yere çıkacak olan karışıklıkların önüne geçilmesini öngören 5490 sayılı Kanunun ilgili hükümlerinin ne şekilde uygulanacağını göstermeye yönelik olup, yukarıda yer verilen kanuna aykırı bir hüküm içermediği anlaşılmaktadır.

Sonuçta, Tebliğin 4'üncü maddesinin a bendinde tanımlanan her bir çıktı verisinden katılma payı alınması gerektiği açık olup, söz konusu payın ödenmesi ile ilgili işlemlerin usul ve esaslarının belirlenmesi amacıyla davalı Bakanlıklarca çıkarılan ve iptali istenilen genel tebliğin ilgili maddelerinde de, kamu hizmeti gereklerine, Anayasaya ve 5490 sayılı Kanunda yer alan kurala aykırı bir yön bulunmadığı gibi, söz konusu düzenlemelerde hukuka aykırılık yoktur.

Açıklanan nedenlerle davanın reddine karar verilmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Onuncu Dairesince duruşma için taraflara önceden bildirilen 28/05/2025 tarihinde, davacı vekili Av....'in mazeret dilekçesi sunduğu ve gelmediği, davalı İçişleri Bakanlığı Hukuk Müşaviri ...'ın geldiği, davalı Hazine ve Maliye Bakanlığı vekilinin gelmediği, Danıştay

Savcısının hazır olduğu görülmekle, açık duruşmaya başlandı. Hazır bulunan davalı tarafa usulüne uygun olarak söz verilerek dinlendikten ve Danıştay Savcısının düşüncesi alındıktan sonra hazır bulunan davalı tarafa son kez söz verilip, duruşma tamamlandı. Tetkik Hâkiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra gereği görüşüldü:

MADDİ OLAY VE HUKUKİ SÜREÇ :

Davacı Şirket ile İçişleri Bakanlığı Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü arasında, davacı Şirketin Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü merkezi veri tabanında tutulan verilere çevrimiçi ve çevrimdışı erişimine ilişkin usul ve esasların belirlenmesi amacıyla 19/03/2021 tarihinde Veri Paylaşımı Taahhütnamesi imzalanmıştır.

İçişleri Bakanlığı Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü'nün ... tarih ve ... sayılı yazısı ekinde davacı Şirkete gönderilen Kimlik Paylaşımı Sistemi Katılma Payı Çizelgesi ile 01/01/2021-31/03/2021 dönemine ilişkin olarak 122.250.532 sorgu karşılığında 4.034.267,556 TL katılma payı tahakkuk ettirilerek anılan yazı ile bu tutarın bildirimin yapıldığı ayın sonuna kadar ödenmesi davacı Şirketten istenmiştir.

Davacı Şirketin bu işleme yönelik olarak 27/05/2021 tarihinde yaptığı itiraz, anılan idarenin ... tarih ve ... sayılı yazısı ile reddedilmiştir.

Daha sonra, İçişleri Bakanlığı Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü'nün ... tarih ve ... sayılı yazısı ekinde davacı Şirkete gönderilen Kimlik Paylaşımı Sistemi Katılma Payı Çizelgesi ile 01/04/2021-30/06/2021 dönemine ilişkin olarak 89.771.786 sorgu karşılığında 2.962.468,938 TL katılma payı tahakkuk ettirilerek anılan yazı ile bu tutarın bildirimin yapıldığı ayın sonuna kadar ödenmesi davacı Şirketten istenmiştir.

Bunun üzerine; davacı Şirket tarafından anılan tahakkuk işlemlerinin dayanağını teşkil ettiği belirtilerek 27/06/2020 tarih ve 31168 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Kimlik Paylaşımı Sistemi Üzerinden Alınan Bilgiler Karşılığında Katılma Payı Ödenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ'in 4. maddesinin 1. fıkrasının (a) bendinde yer alan "a)Çıktı verisi: Servis ile yapılan sorgulama sonucunda elde edilen ve anlamlı bir veri bütününden oluşan her bir bileşeni" şeklindeki tanımın ve 6. maddesinin 2. fıkrasının (c) bendinde yer alan "sonrası çıktı olarak paylaşılan her bir çıktı verisi" ibaresinin iptali istemiyle 06/09/2021 tarihinde bakılan dava açılmıştır.

İNCELEME VE GEREKÇE:

ESAS YÖNÜNDEN:

İlgili Mevzuat:

5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu'nun;

"Kimlik Paylaşımı Sisteminin kullanılması" başlıklı 45. maddesinde,

"(1) Bakanlık, merkezî veri tabanında tutulan verileri bu Kanunda belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde kurumlarla; kimlik verilerini, kamu hizmeti sunan tüzel kişilikler, 3/6/2007 tarihli ve

5684 sayılı Sigortacılık Kanunu çerçevesinde faaliyette bulunan sigorta ve emeklilik şirketleri, 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanunu çerçevesinde faaliyette bulunan bankalar, Risk Merkezi ve 5411 sayılı Kanunun 73 üncü maddesinin son fıkrası uyarınca bilgi paylaşımı amacıyla kurulmuş şirketler, 21/11/2012 tarihli ve 6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanunu kapsamındaki finansal kiralama şirketleri, finansman şirketleri ile tasarruf finansman şirketleri, 6/12/2012 tarihli ve 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu kapsamındaki aracı kurumlar ve portföy yönetim şirketleri, 20/6/2013 tarihli ve 6493 sayılı Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanun kapsamındaki ödeme hizmeti sağlayıcıları; yerleşim yeri ve diğer adres bilgilerini ise Bakanlıkça belirlenen adrese dayalı kamu hizmeti sunan kuruluşlar, 5684 sayılı Kanun çerçevesinde faaliyette bulunan sigorta ve emeklilik şirketleri, 5411 sayılı Kanun çerçevesinde faaliyette bulunan bankalar, Risk Merkezi ve 5411 sayılı Kanunun 73 üncü maddesinin son fıkrası uyarınca bilgi paylaşımı amacıyla kurulmuş şirketler, 6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanunu kapsamındaki finansal kiralama şirketleri, finansman şirketleri ve tasarruf finansman şirketleri, 6362 sayılı Kanun kapsamındaki aracı kurumlar ve portföy yönetim şirketleri, 6493 sayılı Kanun kapsamındaki ödeme hizmeti sağlayıcıları ile paylaşabilir.

..." hükmü;

"Çeşitli Hükümler Katılma payı" başlıklı 65. maddesinde,

"(1) Kimlik Paylaşımı Sisteminde yer alan bilgilerin genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri dışındaki kamu kurum ve kuruluşları ve tüzel kişilerle paylaşılması karşılığında sorgu veya dönen kayıt başına katılma payı alınır. Katılma payının miktarı, Kimlik Paylaşımı Sisteminden sunulan servisin niteliği dikkate alınarak 3 kuruştan az olmamak üzere Bakanlık ve Maliye Bakanlığınca müştereken mekânsal ve metinsel veriler için ayrı ayrı belirlenir. Bu miktarlar her yıl, bir önceki yıla ilişkin olarak 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 298 inci maddesi hükümleri uyarınca tespit ve ilan edilen yeniden değerleme oranında artırılır. Sorgu ve dönen kayıt sayısının belirlenmesinde Bakanlık kayıtları esas alınır.

(2) Katılma payları, takvim yılının üçer aylık dönemleri itibarıyla her bir dönemde yapılan sorgulamalar üzerinden hesaplanır. Hesaplanan katılma payları, dönemi takip eden ayın 15 inci günü akşamına kadar sorgulama yapan kurumlara bildirilir ve bildirimin yapıldığı ayın sonuna kadar Bakanlık merkez muhasebe birimine ödenir.

(3) Süresinde ödeme yapmayanların sistemle bağlantısı kesilir. Süresinde ödenmeyen katılma payları 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre vergi dairelerince takip ve tahsil edilir. Katılma payları genel bütçeye gelir kaydedilir.

(4) Köy ve mahalle muhtarlıkları katılma payından muaftır.

(5) Bu maddenin uygulamasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlık ile Maliye Bakanlığınca müştereken belirlenir." hükmü bulunmaktadır.

Dava konusu Tebliğ'in yayımlandığı tarihte yürürlükte olan ve 16/11/2006 tarih ve 2006/11249 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan (Mülga) Kimlik Paylaşımı Sistemi

Yönetmeliğinin;

"Amaç" başlıklı 1. maddesinde,

"Bu Yönetmeliğin amacı, Kimlik Paylaşımı Sistemi veri tabanındaki bilgilerin alıcı kurum ve diğer kişilerce elektronik ortamda paylaşılmasını düzenlemektir.";

"Kapsam" başlıklı 2. maddesinde,

"Bu Yönetmelik, MERNİS veri tabanında yer alan bilgilerin, oluşturulacak Kimlik Paylaşımı Sistemi veri tabanı üzerinden alıcı kurum ile diğer kişilerin paylaşımına açılması ve bu sistem üzerinden verilebilecek hizmetlere ilişkin usul ve esasları kapsar.";

"Tanımlar" başlıklı 4. maddesinde,

"(1) Bu Yönetmelikte geçen;

...

f) Kimlik Paylaşımı Sistemi: Genel Müdürlükçe merkezî veri tabanından ayrı olarak elektronik ortamda tutulan ve alıcı kurumlar ve diğer kişilerin istifadesine sunulan, sınırlandırılmış bilgiler içeren aile kütüğü kayıtlarının paylaşılmasına imkân sağlayan sistemi,

...

h) Kimlik Paylaşımı Sistemi veri tabanı: Kimlik Paylaşımı Sisteminde paylaşıma açılan bilgilerin tutulduğu veri tabanını,

ifade eder.";

"Kimlik Paylaşımı Sisteminin ücretlendirilmesi" başlıklı 23. maddesinde,

"(1) 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanununun 65 inci maddesi kapsamında alınacak hizmetler ücrete tâbidir.

(2) Ücretlendirmenin usul ve esasları, Bakanlık ve Maliye Bakanlığının birlikte hazırlayacağı tebliğle belirlenir.

" düzenlemeleri yer almakta iken, anılan Yönetmelik dava konusu Tebliğ'in yayımlanmasından sonra 21/08/2020 tarih ve 31220 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Kimlik Paylaşımı Sistemi Yönetmeliği'nin 17. maddesi ile yürürlükten kaldırılmış olup, 21/08/2020 tarih ve 31220 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Kimlik Paylaşımı Sistemi Yönetmeliğinin "Amaç" başlıklı 1. maddesinde,

"(1) Bu Yönetmeliğin amacı; İçişleri Bakanlığı Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü merkezi veri tabanında yer alan verilerin, alıcı kurumlarla çevrimiçi paylaşımına ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.";

"Kapsam" başlıklı 2. maddesinde,

"(1) Bu Yönetmelik, merkezi veri tabanındaki verilerin; alıcı kurumlarla paylaşımı, paylaşıma ilişkin başvuru, taahhütnamenin imza, iptal ve fesih süreçleri, yetkilendirilme, paylaşılan verilerin gizliliğinin ve güvenliğinin sağlanması, kurumların iş ve işlemlerine ilişkin bilgilerin takibi ve kullanıcıların eğitimine ilişkin usul ve esasları kapsar.";

" Verilerin paylaşımına ilişkin esaslar" başlıklı 5. maddesinde,

"(1) Merkezi veri tabanında tutulan veriler, Kanun ile 24/3/2016 tarihli ve 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanununda ve bu Kanunların ikincil düzenlemelerinde belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde alıcı kurumlar ile paylaşılır. Paylaşılacak veriler, alıcı kurumun veri işleme amacı ve yasal dayanağı göz önüne alınarak belirlenir.

..." kuralı;

"Başvuru ve taahhütname süreci" başlıklı 6. maddesinde,

"(1) Kimlik Paylaşımı Sisteminden yararlanmak isteyen alıcı kurumlar, Genel Müdürlüğe yazılı olarak veya elektronik ortamda talepte bulunur.

...

(6) Başvurusu uygun görülen alıcı kurum tarafından taahhütname imzalanır. Genel Müdürlüğün uygun ve gerekli gördüğü hallerde taahhütname hükümlerinde değişikliğe gidilebilir ve bu durumda taahhütname yenilenir.

(7) Taahhütnamede aşağıda belirtilen hususlara yer verilir:

a) Verilere hangi amaçla erişileceği.

b) Erişimin hukuki sebebi.

c) Verilere erişim şekli ve süresi.

ç) Yetki ve görevler.

d) Hukuki sorumluluk.

e) Alınması gereken idari ve teknik tedbirler.

f) Diğer hususlar.

(8) Genel Müdürlük, merkezi veri tabanında tutulan verileri, bu Yönetmelikte belirlenen usul ve esaslara göre hazırlanmış taahhütnamenin alıcı kurum tarafından imzalanmasından sonra Kimlik Paylaşımı Sistemi ile paylaşıma açabilir." ;

"Katılma payı" başlıklı 15. maddesinde,

"(1) Kanunun 65 inci maddesi kapsamında alınacak hizmetler ücrete tabidir.

(2) Ücretlendirmenin usul ve esasları, Bakanlık ile Hazine ve Maliye Bakanlığınca müştereken belirlenir." düzenlemelerine yer verilmiştir.

Kamu Kurum ve Kuruluşları İle Kamu Hizmeti Sunan Tüzel Kişilerle Paylaşılması Karşılığında Katılma Payı Ödenmesine İlişkin Usul ve Esasları Düzenlemek Amacıyla Hazırlanan Dava Konusu Kimlik Paylaşımı Sistemi Üzerinden Alınan Bilgiler Karşılığında Katılma Payı Ödenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ'in;

"Tanımlar ve kısaltmalar" başlıklı 4. maddesinde,

"(1) Bu Tebliğde geçen;

a) Çıktı verisi: Servis ile yapılan sorgulama sonucunda elde edilen ve anlamlı bir veri bütününden oluşan her bir bileşeni,

...

ç) KPS: Kimlik Paylaşımı Sistemini,

...

ğ) UAVT: Ulusal Adres Veri Tabanını,

...

ifade eder.";

"Katılma payı esasları" başlıklı 5. maddesinde,

"(1) Kimlik Paylaşımı Sisteminin genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri dışındaki kamu kurum ve kuruluşları ve kamu hizmeti sunan tüzel kişilerle paylaşılması karşılığında her bir sorgu veya dönen kayıt başından katılma payı alınır. Katılma payı servis davranışı esası ile paylaşılan verinin içeriği göz önünde bulundurularak mekânsal ve metinsel veriler için ayrı ayrı belirlenir.";

"Katılma payı hesaplanması" başlıklı 6. maddesinde,

"(1) KPS'den yapılan her sorgu veya dönen kayıt başına katılma payı alınır. Sorgu veya dönen kayıt sayısının belirlenmesinde İçişleri Bakanlığı kayıtları esas alınır.

(2) KPS üzerinden hizmet veren metinsel web servisler kullanım esasına göre dört şekilde ücretlendirilir.

a) Veriye erişim servislerinde, gerçekleştirilecek sorguya esas her bir girdi verisi üç (3) kuruş olarak ücretlendirilir.

b) Referans değerlerini elde etmek üzere kullanılan servislerde, gerçekleştirilecek sorguya esas her bir girdi verisi üç (3) kuruş olarak ücretlendirilir.

c) UAVT'de yer alan ve kişi ile eşleştirilmemiş adres bileşenlerinin paylaşıldığı servislerde, gerçekleştirilen sorgu sonrası çıktı olarak paylaşılan her bir çıktı verisi üç (3) kuruş olarak ücretlendirilir.

ç) Genel Müdürlük UAVT Başvuru Ekranından yapılan veri taleplerinde her adres bileşeni üç (3) kuruş olarak ücretlendirilir.

(3) KPS üzerinden hizmet veren mekânsal web servisler kullanım esasına göre üç sınıfa ayrılır.

a) Web Map Service (WMS)'de sağlanan GetMap ve GetFeatureInfo için servise yapılacak her istek ile gerçekleştirilecek sorguya esas her bir girdi verisi üç (3) kuruş olarak ücretlendirilir.

b) Web Feature Service (WFS)'de GetFeature metodu için servise yapılacak her istek ile gerçekleştirilen sorgu sonrası çıktı olarak paylaşılan her bir çıktı verisi için üç (3) kuruş olarak ücretlendirilir.

c) Genel Müdürlük MAKS Başvuru Ekranından yapılan veri taleplerinde her bir adres bileşeni üç (3) kuruş olarak ücretlendirilir.

(4) Kimlik Paylaşımı Sistemi ile sunulan hizmetlerin kullanımına esas ve sorgu sonucunda sabit değerlerin ve açıklamaların yer aldığı parametre sorgulama servisleri ücretsizdir.

(5) Katılma payı her yıl bir önceki yıla ilişkin olarak, 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 298 inci maddesi hükümleri uyarınca tespit ve ilan edilen yeniden değerleme oranında artırılır." düzenlemeleri yer almaktadır.

Hukuki Değerlendirme:

Kimlik Paylaşım Sisteminin, Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü tarafından merkezi veri tabanında tutulan veriler olan kişiye ait nüfus ve yerleşim yeri bilgilerine kamu kurumlarının ve Nüfus Hizmetleri Kanunu'nda belirtilen tüzel kişilerin erişmesine imkân sağlayan bir sistem olduğu anlaşılmaktadır.

Nüfus Hizmetleri Kanunu'nun 45. maddesinde, hangi kurum ve kuruluşların kimlik paylaşım sisteminden yararlanacağı belirtilmiştir. Davacı şirket, 6493 sayılı Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanun kapsamında bulunan bir elektronik para şirketi olduğundan anılan Kanun'a göre kimlik paylaşım sisteminden yararlanacak kuruluşlar arasında yer aldığı görülmektedir.

Aynı Kanun'un 65. maddesinde, Kimlik Paylaşımı Sisteminde yer alan bilgilerin genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri dışındaki kamu kurum ve kuruluşları ve tüzel kişilerle paylaşılması karşılığında katılma payı adı altında ücret alınacağı, bu ücretin de sorgu veya dönen kayıt başına alınacağı düzenlenmiştir. Kimlik Paylaşımı Sistemi Yönetmeliği ile de ücretlendirilmenin usul ve esaslarının belirlenmesi davalı idarelere bırakılmıştır.

Davacı şirket tarafından yapılan başvuru üzerine davacı tarafından 19/03/2021 tarihli veri paylaşım taahütnamesi imzalandığı, imzalanan taahütnamede yapılan sorgulamalar neticesinde katılma payı alınacağı, katılma payının dava konusu tebliğ hükümlerine göre alınacağı açıkça belirtilmiş olup, davacı tarafça bu husus kabul edilerek sözleşme imzalanmış ve kimlik paylaşım sisteminden yararlanılmıştır.

Dava konusu tebliğin katılma payı hesaplanmasını düzenleyen 6. maddesinin 2. fıkrasının (c) bendinde; Ulusal Adres Veri Tabanı'nda yer alan ve kişi ile eşleştirilmemiş adres bileşenlerinin paylaşıldığı servislerde, gerçekleştirilen sorgu sonrası çıktı olarak paylaşılan her bir çıktı verisinin

üç kuruş olarak ücretlendirileceği düzenlenmiş olup, davacı tarafından bu bentte yer alan "sonrası çıktı olarak paylaşılan her bir çıktı verisi" cümlesinin ve bu cümlede geçen çıktı verisinin tanımının yer verildiği anılan tebliğin 4. maddesinin 1. fıkrasının (a) bendinin iptali istenmektedir.

Kimlik Paylaşım Sisteminden, 5490 sayılı Kanun'da katılma payı ödemekten muaf tutulan genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri dışında yararlananların katılma payı ödemekle yükümlü olduğu, katılma payının sorgu veya dönen kayıt başına alınacağına ilişkin kanuni düzenleme bulunduğu, Yönetmelik ile ücretin belirlenmesi hususunun davalı idarelere bırakıldığı hususları birlikte değerlendirildiğinde, davalı idarelerce yapılan düzenlemenin üst hukuk normlarına uygun olduğu sonucuna varılmaktadır.

KARAR SONUCU:

Açıklanan nedenlerle;

1. DAVANIN REDDİNE,

2. Ayrıntısı aşağıda gösterilen toplam... TL yargılama giderinin davacı üzerinde bırakılmasına,

3. Karar tarihinde yürürlükte bulunan Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca davalı Hazine ve Maliye Bakanlığı vekilinin duruşmaya gelmediği gözetilerek... TL avukatlık ücretinin davacıdan alınarak davalı idarelere verilmesine, davalı İçişleri Bakanlığı vekilinin duruşmaya katıldığı gözetilerek duruşmalı işler için belirlenen ... TL vekâlet ücretinden ...TL'nin mahsup edilerek kalan ... TL'nin davacıdan alınarak davalı İçişleri Bakanlığı'na verilmesine,

4. Posta gideri avansından artan tutarın kararın kesinleşmesinden sonra davacıya iadesine,

5. Bu kararın tebliğini izleyen günden itibaren 30 (otuz) gün içinde Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu'na temyiz yolu açık olmak üzere, 28/05/2025 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.